

29. SEPTEMBAR DAN OBILJEŽAVANJA OSNIVANJA DRUGOG KORPUSA ARBIH

Danas se sjećamo osnivanjem Drugog korpusa ARBiH, koji je tokom agresije na R BiH dao ogroman doprinos u odbrani R BiH. Drugi korpus Armije Republike Bosne i Hercegovine je tokom agresije na R BiH bio najviša operativna jedinica i jedan od sedam korpusa u sastavu Armije Republike Bosne i Hercegovine. **Osnovan je 29. septembra 1992.** godine, prema naredbi komandanta Štaba vrhovne komande Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine (ŠVK OS R BiH). Sjedište korpusa bilo je u Tuzli, a zona odgovornosti protezala se na 28 općina sjeveroistočne i istočne Bosne, te dijelom Posavine. Predsjedništvo R BiH 4. aprila 1992. donosi odluku o mobilizaciji jedinica TO, rezervnog sastava milicije i jedinica civilne zaštite. 8. aprila 1992. ukida se dotadašnji Republički štab TO, a osniva se Štab TO R BiH. Istog dana donesena je i Uredba o proglašenju neposredne ratne opasnosti. 9. aprila donesena je Odluka o objedinjavanju i stavljanju svih naoružanih formacija pod komandu novog Štaba TO, zaključno sa 15. aprilom.

U aprilu i maju 1992, Okružni štab radi na formiranju općinskih štabova, formiranju jedinica, nabavci oružja, sanitetskog materijala, vojne opreme i evidentiranju aktivnih i rezervnih vojnih lica koji su iskazali želju za angažiranjem u TO, 23. maja 1992., jedinice TO Kalesija, uz sadejstvo jedinica TO Tuzla, sastavljenih uglavnom od Podrinjaca, oslobađaju Kalesiju i niz okolnih naselja. Tuzlanske jedinice 11. juna oslobađaju prevoj na Majevidici, a 19. juna i niz podmajevidičkih sela (Požarnica, Kovačica i drugi). Jedinice TO Srebrenik i Tuzla oslobađaju 30. augusta 1992., Tinju, Podpeč i Smolucu. Jedinice TO Brčko i Gradačac vodile su žestoke borbe za odbranu tih područja.

Naredbom komandanta Štaba vrhovne komande Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine (ŠVK OS R BiH) od 29. septembra 1992. godine, naređeno je da se svi Okružni štabovi TO (OkŠTO) pretpotčine korpusu. Nadalje, istom naredbom je naređeno da se Općinski štabovi TO pretpotčine jedinicama Armije Republike Bosne i Hercegovine u čijim zonama odgovornosti su se nalazili. Na osnovu ove naredbe, Komanda Okružnog štaba TO Tuzla (OkŠTO) prerasta u Komandu 2. korpusa za čije sjedište je izabrana Tuzla. Za komandanta korpusa imenovan je **Željko Knez**, a za načelnika Štaba **Hazim Šadić**. Krajem februara 1993. godine Željka Kneza na mjestu komandanta korpusa mijenja dotadašnji načelnik Štaba, Hazim Šadić. Naredbom Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine od 19. novembra 1994. godine, brigadir **Sead Delić** postaje treći po redu komandant 2. korpusa i na toj dužnosti ostaje do kraja rata.

Naredbom Predsjedništva o vojno-teritorijalnoj podjeli 21. aprila 1992, pod nadležnost Okružnog štaba Tuzla spadale su općine: Banovići, Bijeljina, Brčko, Gračanica, Gradačac, Kalesija, Kladanj, Lopare, Lukavac, Orašje, Srebrenica, Tuzla, Šekovići, Ugljevik, Vlasenica, Zvornik i Živinice. Na dan formiranja 2. korpus brojao je 49.972 boraca.

Odlukom Predsjedništva i naređenjem komandanta Generalštaba od 12. januara 1995, operativne grupe su u cilju veće efikasnosti preformirane u divizije Kopnene vojske. Divizije su formirane 1. marta. U zoni odgovornosti 2. korpusa bilo je pet divizija sa 67.035 boraca.

Kraj rata korpus je dočeka sa 44.993 pripadnika. Drugi korpus Armije RBiH je među armijskim korpusima obuhvatao najveću zonu odgovornosti koja se prostirala sjeveroistočnom Bosnom, donjim i srednjim Podrinjem kao i dijelom Posavine. Tokom postojanja 2. korpusa, kroz njegove redove prošlo je preko 168.400 vojnika, od čega 3.300 žena. Raspoređenih u ukupno 38 brigade te je po oba kriterija također najveći armijski korpus. **Poginulo je preko 11.000, a 7.000 boraca iz rata je izašlo sa statusom ratnog vojnog invalida.** Drugi korpus branio je najveću teritoriju RBiH, sa linijama odbrane dužine 700 km.

Prvi je od korpusa transformisao jedinice TO u komande i jedinice ARBiH. Drugi korpus bio je najveći korpus ARBiH. Prema ocjenama Predsjedništva i ŠVK (kasnije Generalštaba), bio je najorganizovaniji korpus. Drugi korpus prvi je formirao manevarske jedinice i u drugoj polovini 1993. iz defanzive krenuo u izvođenje ofanzivnih dještava. Nije došlo do sukoba ARBiH i HVO-a.

Zaplijenjena su znatna MTS: 14 tenkova T-55, 15 tenkova T-34, osam tenkova M4, šest samohotki 76mm, dvije samohotke 90mm, tri samohotke 57mm, sedam OT, dva BOV-a, dvije prage (sa PAT-om 30/2mm), tri haubice 122mm, dvije haubice 105mm, dva topa 100mm, 20 topova 76mm (ZIS), 15 topova B1, tri VBR-a, 100 PAT-ova raznih kalibara, 100 PAM-ova 12,7 i 14,5mm, preko 20.000 cijevi streljačkog oružja, preko 20 protiv-oklopnih lansera, 100 minobacača 60mm, 70 MB 82mm, 120 MB 120mm i mnoštvo druge tehnike i opreme.

Više jedinica 2. korpusa je tokom rata zaslužilo naziv *viteška* i *slavna*. Na osnovu odluke Predsjedništva RBiH najvišim armijskim odlikovanjem *Oredenom heroja oslobodilačkog rata* odlikovana su tri pripadnika ovog korpusa: **Mehdin Hodžić, Nesib Malkić i Hajrudin Mešić.** Također, tri pripadnika 2. korpusa odlikovana su ordenom *Medalja za hrabrost*, a jedan *Ordenom zlatnog grba sa mačevima*. Najviše pojedinačno armijsko ratno priznanje, *Zlatni ljiljan*, dobila su 452 vojnika, od čega 90 posthumno. Niti jednog momenta ne smijemo zaboraviti da danas živimo i uživamo u slobodi upravo ZAHVALJUJUĆI svim pripadnicima Armije Republike Bosne i Hercegovine, među kojima su i pripadnicima Drugog korpusa. Ne smijemo zaboraviti ni sve one koji su dali svoje živote za odbranu Republike Bosne i Hercegovine, zato Vas pozivam da im odamo počast učenjem Fatihe, minutom šutnje ili na neki drugi način. Ridaen lillahi te'ala el-fatiha..... **Svim pripadnicima Drugog korpusa, čestitamo 29. Septembar, Dan osnivanja Drugog korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine.**

Septembar, 2024.

Pripremio Ilijaz Gušić